

Hää seltsikaaslane!

Kui oled käinud seltsi võrgukodus, pole enam uudis, et [kroon- ehk pärgviirus](#) on vägevam kui meie, mistap Aaviku juubelikonverents on aasta võrra edasi lükatud.

JOHANNES AAVIKU 140. SÜNNIAASTAPÄEVALE PÜHENDET KONVERENTS „Keeleuuendus tänapäeval“ detsembris 2021 Tallinnas

Täpsemalt sellest edaspidi.

Uus teenekas auliige

Seltsi juhatus otsustas tänavu veebruaris peetud koosolekul valida auliikmeks Soome-Eesti keele- ja kultuurisilla ehitaja Hannu Remese ning avalikustada see pidulikult Aaviku sünniaastapäeva tähistaval konverentsil tänavu 12. detsembril.

Kroonviiruse sunnil teeme seda nüüd siin:

Austet dr Hannu Remes

Hindame kõrgelt Sinu panust

- eesti keele uurijana,
Soome õppejõuna üliõpilasi innustanuna;
- kauase tarmuka tegevliikmena,
seltsi kõnekoosolekuid ja konverentsidel esinejana;
- eesti keele ja mõtteilma ning Johannes Aaviku tegevuse mitmekülgselt tutvustajana Soomes.

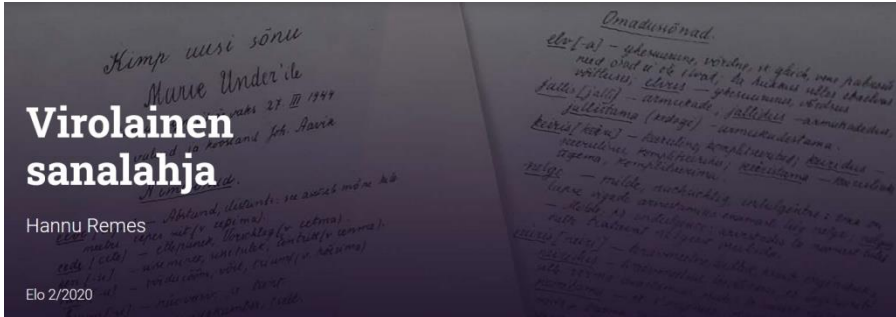

Johannes Aaviku Seltsi juhatus Tallinnas 2020

↑ Mati Hint, ↑ Juta Hint, ↑ Hannu Remes jt Kuressaare Linnateatris konverentsil 4.12.2015.

Hannu on jätkanud Johannes Aaviku tegevuse tutvustamist Soomes. Aastal 2015

Kuussaares Aaviku 135. sünniaastapäeva konverentsil peetud ettekande põhjal avaldas ta kevadel Tuglase Seltsi ajakirjas [„Elo“ 2/2020](#)

kirjutise Aaviku sõnakimbust, mille ta kinkis Marie Under'ile 60. sünnipäevaks:

Kimp uusi sõnu Marie Under'ile tema sünnipäevaks 27. III 1944, valind ja koostand Joh. Aavik.

TUGLAS-SEURA

TOIMINTA • KIELIKURSSIT • ELO • YHTEYSTIEDOT • PA

Suomen kielen kautta pääsin viron kieleen

Johannes Aavik ammensi uudistuksia suomesta

Hannu Remes

Elo 5/2020

[„Elos“ 5/2020](#) ilmunud artiklis käsitleb ta Aavikut eriti soome laensõnade soovitajana, mis sai alguse osalt Villem Grünthali mõjul juba enne Helsingi ülikooli õppima minekut.

Kestab uudisdigisõnakorje

Vabamu ja presidendi kantselei korraldatav sõnavõistlus ärgitab digikultuuri aastal pakkuma häid uusi oskussõnu. Vaata juhiseid <https://sonaus.ee/>

Sõnade esitamine

5.–28. november

Avalik hääletus

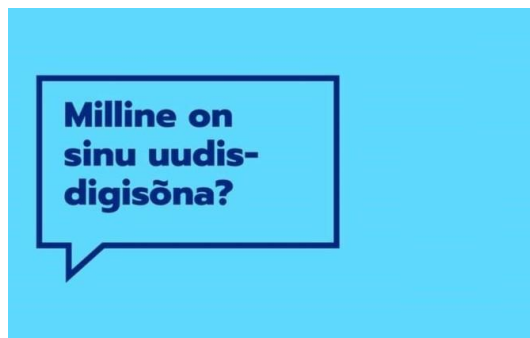
28. november – 4. detsember

Eteid sõelub ekspertide kogu

Võitjate väljakuulutamine

8. detsember, Johannes Aaviku 140. sünniaastapäev

Vt ka ETVst:

[Algas uudisdigisõnade korje Sõnaus](#)

KULTUUR 05.11.2020 10:05

Uuendatud: 05.11.2020 21:40

[Lühik, marumuuk, täksima – Sõnause sõnakorjel on pakutud üle tuhande sõna](#)

KULTUUR 12.11.2020 11:33

["Ringvaate" saatejuhid mõistatasid uudissõnu](#)

ELU 12.11.2020 21:40

25. novembriks on saadetud ligi 3000 sõnaeedet. Loe [usutlust sõnause korraldajaga](#)

●●● EestiPäevaleht

UUDISED ARVAMUS VÄLISMAA ÄRILEHT KULTUUR SPORT KLIIMA LP MUU VIILIA KIISLERI INTERVJUUD TAGATUBA

LOE TÄNA

KULTUUR 25. NOVEMBER 2020

Sõnause korraldaja: kõik koos saame luua keele, mida räägime 31

KEELEUENDUS JA KEELEUNUSTUS

PEEP NEMVALTS, TLÜ TEADUSKEELEKESKUSE JUHATAJA, JOHANNES AAVIKU SELTSI ESIMEES

Keel ei ole ürgmets, mis muutub omasoodu, ilma inimese puutumata. Keel saab muutuda üksnes niivõrd, kui võrd tarvitajad seda muudavad. Muutusi tekitatakse kas ebaseadlikult, sh unustades, või sihipäraselt.

Sihiteadlikumaid keeleuundajaid oli Johannes Aavik, kes „Keelelise käsiraamatu“ (1932) peatükis „Põhimõtteid ja teese“ on nentinud: „Keeleuendus – see on pyyd rikkama, ilusama ja parema eesti keele poole; see on pyyd toimida selleks julgesti, tarbe korral radikaalselt, põhjalikult, kaugeleminevalt. Uuendet keel – see on tulevase parema Eesti keel.“

Johannes Aaviku töö on kahtlemata innustanud ka sõnavõistlusi alates emakeele seltsi 1972. aastal korraldatust kuni praeguse digisõnauseni.

Keeleski võib uus olla unustatud vana, mida tõestab kasvõi Aaviku 1924. a pakutud maks-vormi velmamine 1970-ndail ja tema 1941. aasta tehissõna meede ohter uskasutus alates 1990-ndaist. Aaviku tuntuimaid metafoore *keel on tööriist*, *masin* näib küll viitavat tahtele insenerlikult keelt konstrueerida, ent uundajana oli ta ometi rohkem keelekunstnik, kes kujundas eesti keelt teaduslikult aluselt. Insenerliku, kõikvõimalike häälikuühenditega tarindikatsetuse tulem on Aaviku *veenma*, mille sündi ta on tutvustanud

Peep Nemvalts

PIRET RÄNI

ning sealtsamast ka Johannes Aaviku eeskujust eesti sõnavara rikastajana.

aviku

Olgem terved!